

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2015

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. mai 2014.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste for barn og unge med funksjonsnedsettelse		
Lokalisering:	Valnesfjord Helseportssenter		
<p>Tjenestens innhold: <i>Nasjonale kompetansetjenester er et virkemiddel for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde. Det skal utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) av tjenestens innhold, formål og avgrensning. Beskrivelsen skal være forståelig for brukere og publikum generelt.</i></p>			
<p>Ja Nei Ikke oppgitt</p>			
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
<p>Kommentar:</p> <p>Det er forutsatt at alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten er kjent og likeverdig tilgjengelig for alle potensielle brukere. Dette omfatter både pasienter, pårørende helsepersonell og publikum for øvrig. Som ledd i dette er det utarbeidet en beskrivelse av den enkelte godkjente nasjonale tjeneste. Tjenestens beskrivelse er revidert i 2015.</p>			
<p>Kvalitetssystem: <i>Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste, er å utvikle og heve kvaliteten på de leverte tjenestene i hele utrednings- og behandlingsforløpet. For å kunne ivareta dette skal nasjonale kompetansetjenester etablere system for å kunne overvåke behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.</i></p>			
<p>Ja Nei Ikke oppgitt</p>			
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?		X	
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X	
<p>Kommentar:</p> <p>Det er iverksatt et prosjekt som omhandler utvikling av kvalitetsindikatorer som kan være grunnlag for et fremtidig kvalitetssystem.</p>			

Denne nasjonale kompetansetjenesten er etablert for å fremme aktivitet og deltagelse på alle arenaer for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Et kvalitetssystem for denne nasjonale tjenesten skal bidra til å få oversikt over status for barn og unge med funksjonsnedsettelse, hvilke tiltak bør iverksettes for å heve kvaliteten og hva er effekten av de tiltak som blir iverksatt. Vi har forståelse for at dette er et møysommelig arbeid innenfor tjenestens fagområde.

Tjenesten må selv på bakgrunn av sin spesialkompetanse på fagfeltet utvikle et slikt system dersom det ikke allerede finnes. Systemet skal beskrives kort i årsrapport og skal kunne legges frem på forespørsel.

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar:

Det rapporteres om forskningsproduksjon. Det vises til flere forskningsprosjekter som pågår. Tjenesten har i 2015 brukt tid på å få utarbeidet en fremtidig forskningsstrategi og utvikle nye forskningsprosjekter.

Tjenesten deltar i både nasjonale og internasjonale forskernettverk.

Kompetansespredning:

En nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke etablert for å bygge opp og spre kompetanse. Dette skal skje innenfor en rimelig tidshorison. For å oppnå ønsket effekt innenfor en tidsplan, kreves et systematisk arbeid. Alle nasjonale kompetansetjenester skal derfor utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behov og virkemiddel, og er et verktøy til å oppnå tjenestens resultatmål.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?	X		

Kommentar:

Tjenesten deltar i grunn-, etter- og videreutdanning av helsepersonell og rapporterer om betydelig aktivitet knyttet til kompetansespredning til helsepersonell, andre faggrupper, pasienter, pårørende og allmennheten. Tjenesten har utviklet et nettbasert informasjons- og

veiledningssystem. Tjenesten deltar eller har ansvaret for gjennomføringen av et stort antall prosjekter /aktiviteter.

Alle nasjonale kompetansetjenester forutsettes å ha en nettside som er søkbar og som inneholder informasjon rettet mot brukere og allmennheten. Tjenesten har en egen hjemmeside som den faglige referansegruppen anbefaler blir revidert med tanke på at den skal bli mer brukervennlig. Direktoratet ser av nettet at en ny nettside skal lanseres medio juni 2016. Direktoratet forutsetter at en ny nettside rydder opp i bruk av navn og er tydelige på den nasjonale kompetansetjenestens formål.

Tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning.

Resultatmål:

Nasjonale kompetansetjenester etableres for å bygge opp og spre kompetanse innenfor et spesifikt fagområde innenfor en rimelig tidshorisont . Kompetansetjenesten skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådde resultat. Resultatmål for tjenesten skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar:

Det er utarbeidet resultatmål for tjenesten. Det vises i den anledning til den tilbakemelding som ble gitt ved fjorårets evaluering.

Det fremgår at tjenestens hovedmål er at kunnskaps- og kompetansenivået nasjonalt skal løftes slik at brukere, tjenesteytere, politikere og forskere har den kunnskap som er nødvendig for å realisere likeverdige muligheter og reell deltagelse for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Dette kan egne seg som et overordnet mål men er vanskelig å måle resultatoppnåelse.

Som det fremgår av tjenestens beskrivelse så er det et sentralt mål å bygge opp kompetanse i alle helseregioner slik at det etableres faglige nettverk som på sikt kan overta og videreføre arbeidet lokalt. Direktoratet tror det er viktig at tjenesten utarbeider en tydelig strategi for hvordan en skal bygge opp slike lokale nettverk. Årsrapporten lister opp en imponerende rekke prosjekter som er iverksatt. Det er imidlertid vanskelig ut fra årsrapporten å se i hvilken grad tjenesten forplikter eller bidrar til etablering av lokale nettverk så langt. Barn og unge med funksjonsnedsettelse har behov for at tjenesteapparatet lokalt har kunnskap om hvilke tiltak som kan og må iverksettes for den enkelte. For å få etablert lokale nettverk bør tjenesten be om innspill fra referansegruppen.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes en faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Gruppens fremste oppgaver er å bidra til at de nasjonale tjenestene blir drevet i tråd med intensjonen og at de avgir årlig rapportering fra sitt arbeid. Oppgaver, sammensetning og funksjon fremgår av referansegruppens mandat og regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?	X		

Kommentar:

Tjenestens faglige referansegruppe har godkjent årsrapporten. Referansegruppens rapport gir nyttige tilbakemeldinger om hvordan den nasjonale kompetansetjenesten ivaretar sitt nasjonale ansvar og områder som kan forbedres eller videreutvikles.

I år som i fjor etterlyses det en mer utfyllende tilbakemelding fra referansegruppens medlemmer om de ulike helseregioner og kommunene får dekket sitt behov for kompetanseoppbygging og kompetansespredning innenfor tjenestens ansvarsområde.

Referansegruppen kan utfordres på hvilke tiltak tjenesten bør iverksette for å få etablert lokale faglige nettverk som har kunnskap og ansvar for å videre føre tjenestens oppgaver lokalt.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen. Det fremgår at flere av direktoratets tidligere tilbakemeldinger blir fulgt opp. Fokus må nå settes på å få til et system som dokumenterer effekt av de tiltak som tjenesten iverksetter.

Direktoratet etterlyste ved fjorårets evaluering en beskrivelse av det samarbeidet kompetansetjenesten har med Beitostølen og Valnesfjord helsesportsenter. Direktoratet kan ikke se at dette fremgår av årsrapporten utover at det ser ut til at Valnesfjord og Beitostølen Helsesportsentra, Røde Kors Haugland Rehabiliteringssenter og kompetansetjenesten skal samarbeide om å utvikle kvalitetsindikatorer.

Direktoratet har tidligere satt fokus på at det er viktig å tydeliggjøre hvorfor denne tjenesten er etablert og hva en ønsker å oppnå. Det fremgår at tjenesten har jobbet med dette.

Referansegruppen peker imidlertid på at tjenestens innhold fortsatt kan spisses.

Direktoratet minner om at det i tråd med regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester er varslet at det skal gjennomføres en mer helhetlig gjennomgang av nasjonale tjenester i 2017. Tjenestens oppfyllelse av krav iht regelverk og dokumentert effekt av tjenesten vil være sentralt for denne gjennomgangen.

Konklusjon: Tjenesten anbefales videreført

250416 arl